

בריאות ורפואה

איש לרעהו

"חייב אדם לטרוח בדרישת טוב לעמו ולשקוד בעמל נפשו על תקנת חברו אם דל ואם עשיר, וזאת מן החמורות ומן העיקרים הנדרשים מן האדם... וחייב אדם לחשוב מחשבות ולהעלות עצות הגונות ומתוקנות לחברו, וזה אחד מעיקרי דרכי גמילות חסדים..." (רבינו יונה שע"ת שער גיג,גד)

מכון אהבת אמת - המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת ע"ש ר' צבי יהודה דומוביץ ז"ל

רח' אבן עזרא 2 ירושלים 92424 טל: 02-5671812 פקס: 077-7671812

הרהורים על המחלה הנוראה

אלפי מחקרים מדעיים עדיין לא הצליחו לגלות את הגורם למחלה הנוראה, או אולי הגיע הזמן לאתר את גורם המחלה לא במישור הפיזי אלא בממד הרוחני? כיצד מתפתחת המחלה מבחינה פיזיולוגית, והאם ניתן לאתר את "התאום הרוחני" שלה? הצטרפו אלינו בחיפוש תוכנית הפתרון - קראו בעיון את המאמר הבא!

מאז מלחמת העולם השנייה ועד היום לא פוסקת האלימות בעולם. בראיון שמסר הרב מפוניבז' זצ"ל לעיתונאי אחד, ניסח זאת כך: "תקופת הרציחה של היטלר פתחה פתח, והתירה כבלי המוסר, והקלה פעולת הרציחה בעולם בכלל - עד עצם היום הזה! כן, בדורנו ממש! - גם אצלנו! איפה נשמע לפני תקופת היטלר שבן יקום על אביו? וכו' זו תורתו של היטלר המתהלכת בעולם. תחשוב בזה. זה דבק גם בנו. צריך להיטהר!"

במילים אחרות: ההתפתחות הסרטנית של התנהגות אלימה ממשיכה מאז השואה לפרוח כגידול ממאיר, ללא שתמצא התרופה שתעצור אותה.

הפתרון שהעולם מציע למלחמה באלימות היא אלימות נגד, מין פתרון שבסופו של דבר רק מכפיל את כמות האלימות בעולם... כל מדינה משקיעה בנשק יותר תוקפני ואלים, מה שמוביל בסופו של דבר לסיבוב נוסף של הסלמה, אלימות ומלחמה.

האלימות איננה כמובן יצירת כפו של הצבא, האזרחים תורמים אף הם את חלקם: מיליוני אנשים בעולם הפכו את עצמם למפונקים בתכלית, והם מוכנים להקריב על מזבח מילוי תאוותיהם את הכל. בדרך זו הופכים השחיתות בעסקים, האגרסיביות והאלימות לכלי ביצוע עיקריים.

וכאן אנו מגיעים לנקודה העיקרית: התנהגות ממושכת שכזו מצד מיליוני אנשים - ולאורך זמן - משחיתה את הבריאה עצמה וגורמת להתפתחות המחלה! זה אולי נשמע מפתיע, אך הופך להגיוני בהחלט בתום קריאת הקטע הבא.

* * *

על דור המבול אומרת התורה "כי השחית כל בשר את דרכו על הארץ" (בראשית ו, יב) ומביא רש"י שגם בעלי החיים קלקלו דרכיהם. מדוע ואיך זה התרחש? ההסבר

המשך בעמוד הבא

למרות מיליארדי הדולרים שהושקעו במחקר, עדיין לא הצליח עולם הרפואה "לעלות" על הגורמים הישירים למחלה הנוראה. במאמר הבא ננסה לגלות את גורמי הרוחניים, בהסתמך על דברי חכמינו ז"ל.

הבה נגדיר תחילה: מה היא בעצם "המחלה" מבחינה פיזיולוגית? ובכן, גוף האדם מורכב ממיליארדי תאים מיקרוסקופיים, אשר מחדשים את עצמם תמיד. כלומר, התא הנוכחי מת ובמקומו מתפתח תא דומה חדש. התאים ותהליך התחדשותם הינם מפלאי הבריאה הגדולים ביותר, וכל סודות הגנום האנושי טמונים בתחום זה.

כאשר לוקה אדם ב'מחלה', פירושו של דבר שהתאים מתפתחים אצלו באופן לא תקין. זה מאופיין בהתפתחות לא נורמאלית, אלימה ואגרסיבית של תאים חדשים - שאינה מתייחסת לחוקי ההתפתחות הקבועה והרגילה. וכך נוצר "גידול" אשר כובש את הרקמה הבריאה בו נוצר. או בקיצור: המחלה = אלימות ואגרסיביות.

כאשר נתבונן בקורות השנים האחרונות נגלה שהעולם עובר תהליך דומה! ואם נצליח להפנים זאת גם נוכל להשפיע לטובה למניעת המחלה הנוראה.

כלפי מה הדברים אמורים?

לפי הסטטיסטיקות נהרגו במלחמת העולם השנייה 50,000,000 בני אדם (חמישים מיליון!) - יותר מבכל מלחמה אחרת בהיסטוריה העולמית! כתוצאה ממה הם נהרגו? כתוצאה מהתנהגותם האלימה והאגרסיבית של האומות. חד וחלק.

כל עוד האדם מתנהל באופן תקין, יכולים גם 5 מיליארד אנשים לדור יחדיו בעולם. אך ברגע שהתנהגותו הופכת לאלימה ואגרסיבית - לכזו שאינה מתייחסת לחוקי ההתנהלות הטבעיים, הקבועים והרגילים - או אז נוצר "גידול ממאיר" אשר כובש וטובח מיליונים.

עלון זה הלוחם בתופעת העישון יוצא לאור בחסות הליגה למלחמה בשחפת ובריאות בישראל - סניף ירושלים

רח' שרי ישראל 5 ת.ד. 1008 ירושלים טלפון: 02-5380936 פקס: 02-5375618

הליגה פועלת בהסברה המרחיבה את מודעות הציבור החרדי והכללי בסכנות העישון ומסייעת ברכישת ציוד רפואי לחולי שחפת וריאות מסוגים שונים

פשוט בתכלית: כאשר האדם מקלקל את מעשיו הרי הוא משפיע על סביבתו! ועד כדי כך מגיעה השפעתו שהיא משנה בפועל את מעשי בעלי החיים!

אמנם, כדי להפנים את היסוד הנפלא הזה יש להרחיב אודותיו, לפתח אותו, אך הדבר בלתי אפשרי במסגרת זו. כלל הדבר הוא שמוכח ממאמרי חז"ל שמעשי האדם בעולם משפיעים על הסביבה, על בעלי החיים, ואפילו על חפצים דוממים!

די אם נזכר באיזו ערגה מתייחסים לחפץ בו השתמש צדיק - ואיזה ערך כספי גבוה יש לו - וכל זאת משום הידיעה שבמעשיו הטובים החדיר הצדיק קדושה אף בחפץ הדומם.

בדיוק כך התרחש התהליך הקלוקל בדור המבול, כאשר במשך תקופה ארוכה טימאו אנשים רבים את העולם עד לקלקולו המוחלט, כפי שנאמר בפסוק: "והנני משחיתם את הארץ" (בראשית ו, יג) רש"י: "שאף ג' טפחים של עומק המחרישה נמוחו ונטשטשו" - וזאת משום שגם האדמה והצומח התדרדרו לחטא.

אכן, זוהי המציאות: מעשי האדם משפיעים על הבריאה, וכאשר העולם מאופיין בהתנהגות אלימה ואגרסיבית, מושפעים מכך תאי הבריאה ואף הם מתנהגים באלימות ואגרסיביות. התוצאה הינה המחלה הנוראה. לפני כתיבת המאמר הצעתי את הרעיון באוזני שני רופאים, חכמים וברי דעת. שניהם הסכימו שיש הגיון בקביעה זו, ושהוא מתקבל על הדעת.

* * *

עלון זה עוסק בדרך כלל בענייני רפואה שבממד הפיזי, ולא הרוחני, ולכן נציין לכל הפחות שתי נקודות מעשיות. א. לצד הגורם הרוחני של המחלה בל נתעלם מהגורמים הטבעיים, בדמות מזון ושתיה לא בריאים, אוויר מזוהם ועישון אשר מחלישים את המערכת החיסונית ומאבדים מן הגוף את כח הריפוי הטבעי שלו. ב. לפני מספר שבועות שוחחתי עם אדם שיצא מהמחלה בחסדי השי"ת, הוא סיפר שהרופא אמר לו שלאנשים שסובלים ממשקל יתר ישנם יותר סיכויים שהתאים הסרטניים יתחברו לגידולים גדולים ויצמיחו "גרורות" - ומצווה לפרסם.

* * *

נשוב לממד הרוחני. וכאן הבן שואל: "נו, אז מה עושים?"

מורי ורבותי! לא באנו לקטר, באנו להציע תוכנית פתרון! כדי להמחיש את הפתרון הבה נציץ לרגע לפרשת השבוע. מסופר שם על אליעזר, עבד אברהם, שמגיע לביתו של לבן ומתבשר שהבית פונה מעבודה זרה (רש"י כד, לא) ושהכינו עבורו "מקום לגמלים". ואומר האבות דרבי נתן (פ"ח ה"ח) "ומה תלמוד לומר 'ומקום לגמלים?' מלמד שלא נכנסו (=הגמלים!!) לבית לבן הארמי עד שפינו כל העבודת כוכבים מפניהם". ומיד בהמשך מובא הסיפור הידוע על חמורו של רבי חנינא בן דוסא, שנגנב וכמעט גווע ברעב מחמת סירובו לאכול דמאי'.

הגאון רבי שמאי גינצבורג, בעל ה'אמרי שמאי', מוסיף ומונה רשימה נוספת של בעלי חיים ש"קיימו מצוות". מה פשר הדבר? כיצד התרוממו הבהמות פתאום לדרגה שכזו? אלא שפשוט וברור שאם בכח האדם לקלקל את הבריאה, על אחת כמה וכמה שבכוחו לתקן ולרומם את הבריאה! ולפיכך, בעלי החיים שהיו ברשות הצדיקים התרוממו לדרגות גבוהות!

נשמע "מוגזם"? זו היא המציאות הפשוטה שמתוארת בדברי חכמינו זכרונם לברכה!

כאשר זה יקרה, ואנשים ישנו את מהלך חשיבתם, יפכו להיות שקטים יותר, בעלי התנהגות פסיבית יותר - ובעיקר יותר בעלי ענווה - או אז המחלה תיעלם בס"ד מאליה, כתוצאה מעקירת גורמיה!

מובן מאלי, שכדי שכל העולם יתהפך לטוב אנו זקוקים לימות המשיח, וכלשון הנביא "אז אהפך אל עמים שפה ברורה לקרא כולם בשם השם" (צפניה ג, ט) אבל לנו כעם יהודי, ולכל אחד בפני עצמו, ישנה אפשרות להשתנות כבר עכשיו.

נראה שהשינוי הבסיסי - שיעצור כל ביטוי של אלימות ואגרסיביות - קשור למידת הענווה. (אגב, ישנם ראשונים שסוברים שהיות האדם עניו היא מצוות עשה מן התורה! אף שלא מתרי"ג מצוות). גם אם אדם סבור שהוא לא יכול להתהפך לעניו, הרי שלעבוד על

הכיוון הוא בוודאי יכול, ואף מחויב. ובסייעתא דשמיא השיפור ישפיע על סביבתנו ונתחיל לשמוע על צמצום במספר הלוקים במחלה הנוראה בקרב עם ישראל עד להיעלמותה המוחלטת. אמן כן יהי רצון.

הרב נפתלי וינברג

"בחן את עצמך"

למעוניינים מצ"ב טבלת עבודת מבחן עצמי בנושא הענווה (נערך ע"פ ספר 'חובת הלבבות' ו'תומר דבורה').

לפניך 14 שאלות בנושא הענווה:

- 1 האם אתה שומע בסבלנות את דעתו של הזולת, גם כאשר היא נוגדת את דעתך?
 - 2 האם אתה הנהגה כשחברך מקבל מחמאה טובה?
 - 3 האם אתה בעצמך נוהג מידי פעם להחמיא לחבר על מעלות טובות שיש בו, או על מעשה טוב שהוא עשה?
 - 4 האם אתה מרגיש שמחה בליבך בשמחתו האישית של החבר?
 - 5 האם "טוב לך" כאשר חברך קיבל בטעות כבוד שמגיע לך על מעשה טוב שעשית?
 - 6 האם אתה מסוגל לשמוע את עלבונו ולא להשיב, אפילו כאשר יש לך מה לענות?
 - 7 האם אתה מסוגל לשמוע חרפות וגידופים נגדך, לומר "כפרת עוונות" ולקבלם באהבה?
 - 8 האם אתה מוכן לוותר על נוחיותך לטובת החבר?
 - 9 האם אתה מסוגל להודות בשגיאות שעשית, ללא קושי ובפה מלא?
 - 10 האם אתה מסוגל לכבד את הזולת - גם אם הוא מאוד לא מקובל עליך?
 - 11 האם כאשר אתה מקבל כבוד אתה חושב לעצמך "זה באמת לא מגיע לי" ומשתדל לחמוק מן הכבוד?
 - 12 האם אתה לפעמים מהרהר בעובדה ש"מותר האדם מן הבהמה אין", כלומר שמצד עצם החיים שנינו דומים זה לזה. שנינו אוכלים ושנינו מוציאים פרש?
 - 13 האם אתה מכבד את כל הבריות שהשם ברא, אפילו יתושים ונמלים?
 - 14 האם אתה משתדל לאהוב כל יהודי ללא "חשבונות"?
- ככל שצברת יותר תשובות "כן", הנך קרוב יותר למעלת "בטול האני" (שלימות ההכנעה).
ככל שצברת יותר תשובות "לא", הנך קרוב יותר לחסרון של "אני ואפסי עוד" (שלמות הגאווה).

* * *